

ДОКЛАД

на

**Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности
за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на
докторска програма
„Методика на обучението по технологии и предприемачество“
от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висше
образование 1. Педагогически науки
във Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“,
Педагогически факултет**

Уважаема госпожо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на докторска програма „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ..., област на висше образование 1. Педагогически науки, във на ВТУ “Св.св.Кирил и Методий“, Педагогически факултет

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 7 от ЗВО и чл. 38, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG) - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ – ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/, ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016 г.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

V. ПРИЛОЖЕНИЯ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА:

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 20/04.08.2022 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 04/23.02.2023 г.
3.	ЕГ работи с документацията по процедурата. С цел получаване на допълнителна информация са проведени разговори с преподаватели и членове на комисията, изготвила доклада-самооценка.	В периода м. март – м. април 2023 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 08/25.04.2023 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 09/15.05.2023 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	.....

Определената от АС на НАОА Експертна група по процедурата е в състав:

1. **проф. дпн Георги Иванов** – Тракийски университет – Стара Загора – ръководител
ЕГ
2. **доц. д-р Евдокия Петкова** – Югозападен университет „Неофит Рилски“ – член на
ЕГ
3. **д-р Ангелина Калинова** – учител в ОУ „Иван Вазов“, гр. Стара Загора – член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата член на ПК: **г-жа Нели Петрова.**

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната процедура за акредитация на докторската програма „**Методика на обучението по технологии и предприемачество**“ от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висше образование 1. Педагогически науки, във Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, Педагогически факултет. Постоянната комисия по Педагогика при НАОА на 11.07.2017 г. дава програмна акредитация с обща оценка по критериите **9,13** (девет цяло и тринадесет стотни), срок на валидност **ШЕСТ** години и формулира **една препоръка**:

Препоръка 1. Да се създадат условия за осъществяване на докторантска мобилност в чужбина. Срок: постоянен.

ЕГ **установи**, че **препоръката е изпълнена**. Доказателство за това е извършената работа за осъществяване на докторантска мобилност в чужбина. През последните пет години двама докторанти са реализирали мобилности. Докторант **Цветелинка Иванова** има реализирана мобилност с дейност практика по програма „Еразъм+“ в Испания през 2019 г. Докторант **Силвия**

Ганева има реализирана мобилност в St Edmund's School, Jawahar Nagar, Джайпур, Индия, в периода 12-18.01.2020 г. във връзка с междуучителски обмен, започнал по програма „Еразъм+“. Мобилностите са завършени успешно с присъдени сертификати.

Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... във Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ е получило програмна акредитация на 08.03.2021 г., с оценка **9,18**.

Справка за обучаваните докторанти в докторската програма

„Методика на обучението по технологии и предприемачество“ в периода 2017-2022 г.:

- брой на обучаваните докторанти – 5;
- брой ново зачислени – 0 през 2022 г.;
- брой защитили – 1;
- брой, отчислени с право на защита – 2;
- брой на докторантите, които продължават обучението си – 2;
- дял на редовните докторанти спрямо общия брой докторанти – 100%;
- брой на докторанти, самостоятелна форма на обучение – 0 (0%);
- дял на докторанти, задочна форма на обучение спрямо общия брой докторанти – 0 (0%);
- докторанти от други страни – 0 ;
- брой на редовните докторанти, продължили научната кариера след успешна защита – 0.

В становището на Ректора на Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ по доклада на ПК (вх. № 1398/23.06.2023 г.) не се констатира фактически несъответствия.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 2 ОТ ЗВО¹

Стандарт 1 „Политика за осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 1.1. „Висшето училище има публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма“

По 1.1.1. Обучението по докторските програми във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и конкретно в „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ се провежда в съответствие с мисията и визията, целите, стратегията, приоритетите на университета и действащото законодателство, определени в национални закони и нормативни актове, общо университетските и факултетските документи.

Университетът е актуализирал **вътрешноведомствената уредба**, като е приел редица документи като правилници, Стратегия за развитие на университета, Стратегическа иновационна програма, Стратегия за развитие на качеството и др.

Актуализациите на вътрешните правила отразяват измененията на ЗВО, на Закона за развитие на академичния състав в Р България.

По 1.1.2. Във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е изградена и функционира Система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав. Университетът притежава **Сертификат по международен стандарт за качество БДС EN ISO 9001:2015**. Чрез него университетът е сертифициран, че прилага **Система за управление на качеството**.

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

В Педагогическия факултет е разработена „Стратегия на комисията по качеството и акредитацията към Педагогически факултет на ВТУ“.

Комисията по управление на качеството и акредитацията провежда и отчита резултатите от анкетни проучвания за разкриване на мненията и оценките на студентите и докторантите, преподавателите и потребителите на кадри относно организацията на учебния процес и подготовката в професионално направление. Политиката по качество на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е подчинена на институционалните приоритети, без да пренебрегва спецификата на конкретното професионално направление, респективно на докторската програма. За **повишаване качеството** на подготовка на редовните и задочните докторанти по програма „Методика на обучението по технологии и предприемачество“, Педагогическият факултет е приел групов учебен план (ГУП).

За реализирането на поставените цели катедрите „Предучилищна педагогика“, „Начална училищна педагогика“ и „Педагогика“, обучаващи докторанти по научната специалност, осъществяват необходимия контрол. Резултатите се оценяват въз основа на разписани критерии. *Развитието на докторските програми е под постоянния контрол на ФКУКА.*

В рамките на Системата за управление на качеството на обучение (СУКО) се осъществява периодична вътрешна оценка на функционирането на системата в рамките на Факултета чрез планови **одити**. /Съгласно утвърдената Процедура по управление на качеството ПР 1-04 1./Ежегодният вътрешен одит се осъществява съобразно утвърдена **план-програма**. Той се провежда във всички структурни звена на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, чиято дейност се включва в Системата за управление на качеството. Периодично се правят анализи на ниво научно звено относно обучението на докторантите.

По 1.1.3. Факултетът по педагогика към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, респективно катедри „Предучилищна педагогика“, „Начална училищна педагогика“ и „Педагогика“, осъществяват целенасочена политика за обучение и подготовка в предлаганата за акредитиране докторска програма, която съответства на тенденциите при съвременните научни изследвания. Взаимовръзката между научните изследвания и обучението в докторската програма се осъществява на няколко нива, а именно - осигуряване на научен ръководител, който е специалист в научната област на дисертационното изследване; разработване на индивидуалния учебен план с възможност чрез избираемите дисциплини да се осъществи пряка ползотворна връзка между научното изследване на докторанта и обучението, отчетност и атестиране – чрез периодичните отчети пред катедрите и атестациите на докторантите, в рамките на които цялото научно звено поема отговорността за синхронизиране на обучението с националните и световни научни постижения върху съответния научен проблем, разработван от докторанта. В учебния план е заложена Научноизследователската (творческата) дейност на докторанта е в обем на **120 кредита**.

За стимулиране активността на докторантите както в обучението, така и в научноизследователската дейност са създадени условия за преподавателска и асистираща дейност, участие в конференции, кръгли маси и др. научни прояви, обсъждане и публикуване на статии, участие в дейността на катедрата, в докторски семинари и др.

В съдържанието на индивидуалния учебен план за обучение на докторанта, е включена изследователска и педагогическа дейност – публикуване на резултати от изследвания, участие в научноизследователски проекти, преподавателска работа.

По 1.1.4. Етичният кодекс на работещите във ВТУ определя етичните норми, правилата за поведение и формирането на организационна култура, които следва да се спазват за утвърждаване на доброто име на университета. Публикуван е в сайта на ВТУ. Във ВТУ функционира **Комисия по етика**, която е експертен и консултативен орган, създаден и упълномощен да следи спазването на нормите на Етичният кодекс. Условието и реда за работа на Комисията са регламентирани в Правилника за работата на Комисията по етика, публикуван на сайта на ВТУ. В университета функционира **електронна система за проверка на плагиатство**, през която задължително преминават всички дисертации, публикации, както и

основните трудове по конкурси за доцент и професор. Научните трудове и статии се проверяват за автентичност чрез **система PLAGSCAN**.

Условията за провеждане на изпитите, вкл. правилата и процедурите за предотвратяване на изпитни измами са фиксирани в Правилника за структурата и организацията на учебния процес и правата и задълженията на студентите във ВТУ.

През акредитационния период Комисията по етика на ВТУ не са разглеждана жалби, свързани с плагиатство и изпитни измами от докторанти от ДП **„Методика на обучението по технологии и предприемачество“**.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1:

- ВТУ и обучаващото звено катедрите „Предучилищна педагогика“, „Начална училищна педагогика“, и „Педагогика“ организират обучението на докторантите в съответствие с мисията, целите и задачите на ВУ, както и с действащото законодателство. Нормативните документи периодично се актуализират.
- Дейността за обучение по докторската програма е подчинена на институционалната система за качество, без да се пренебрегва спецификата ѝ.
- Обучаващото звено прилага политика за осъществяване взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст.
- В обучаващото звено се прилагат правилата на Етичен кодекс за осигуряване на академично единство, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация. Приети са и оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство.

Стандарт 2 „Разработване и одобряване на програмите“ и съществуващите му критерии, а именно:

Критерий 2.1. „Висшето училище изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни“

По 2.1.1. Обучението в докторската програма **„Методика на обучението по технологии и предприемачество“** се реализира съобразно визията, мисията и целите на професионалното направление 1.3. Педагогика на обучението по... във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, свързани с образователната политика, целите и задачите на висшето училище. Докторската програма е насочена към проучване на актуални проблеми в областта на педагогическите науки.

В квалификационната характеристика на програмата са отразени нейната основна цел, която е свързана с подготовката на висококвалифицирани и конкурентоспособни специалисти за нуждите на съвременното обучение по технологии и предприемачество, способни да осъществяват изследователска и иновативна дейност в образователната сфера, съобразно обществените потребности, националните и европейските стандарти за качество на висшето образование. Резултатите от обучението се определят съгласно квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование и Националната квалификационна рамка на Република България. Очаква се от завършилите ДП да притежават набор от теоретични и практически знания, умения и компетентности, които да гарантират по-нататъшното им научно развитие и практическо приложение на придобитите знания и умения.

По 2.1.2. Разработената във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ документация е в съответствие с изискванията на националната и институционалната нормативна уредба - ЗВО, ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане, както и с **„Правилника за обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“** и **„Правила за разработване и утвърждаване на учебна документация във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“**.

Във ВТУ има създадена организация и утвърдени правила за разработване и утвърждаване на учебна документация. Те регламентират условията и реда за разработване

и одобрение на учебната документация съгласно действащите нормативни актове в областта на висшето образование и според образователните стратегии и правилниците на Университета. **Към основните обучаващи звена е създаден Програмен съвет на образователна програма** (специалност) или на професионално направление, назначен със заповед на декана. Цялостната организация по разработването и одобрението на учебната документация се осъществява от този Програмен съвет на образователна програма.

През отчетния период всичките четирима докторанти участват в изготвянето на учебната документация, която периодично се анализира и обновява. Докторантите участват активно и в разработването на индивидуалните си учебни планове и на работните си програми по години.

През отчетния период във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е направено актуализиране на учебната документация – учебни програми /Протокол №3/ 22.05.2020 г./

Във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ редовно се провеждат проучвания за мнението на докторантите и потребители на кадри от **Университетския кариерен център**. За всяка учебна година се представя доклад с обобщени резултати и изводи и препоръки от анкетните проучвания. В изготвянето на учебната документация на ДП „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ са взели участие **4** броя докторанти и **1** представител на потребители на кадри.

По 2.1.3. Учебната документация включва: квалификационна характеристика, учебен план на докторската програма, индивидуален учебен план, учебни програми, тримесечен отчет на докторанта, Годишен отчет на докторанта, Атестационна карта на докторанта.

В **квалификационната характеристика** на ДП „Методика на обучението по технологии и предприемачество“, която е обект на акредитация, **са отразени реквизитите** ѝ. Посочени са областите на професионална реализация. Учебният план на ДП „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ съответства за всички форми на обучение – редовна, задочна и самостоятелна подготовка. Дисциплините, които докторантите изучават, са задължителни, избираеми и факултативни. За периода на акредитацията основното звено обучава докторанти само в **редовна** форма на обучение. Докторантите изучават **2** бр. задължителни дисциплини, **2** бр. избираеми дисциплини от 3 бр. предлагани, **1 бр.** факултативни дисциплини от 3 бр. предлагани. Сборът от кредити, получени в края на обучението е **180**. Учебният план на ДП съдържа основните дейности – образователна, научноизследователска, подготовка на дисертационен труд, преподавателска и организационна дейност в катедрата.

Индивидуалните планове на докторантите в ДП „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ са разработени на основата на Общия учебен план на ДП. Индивидуалният план се разработва от научния ръководител и докторанта, в съответствие със спецификата на темата на дисертацията. След обсъждането му в Катедрения съвет, той се приема от Факултетния съвет. Научният ръководител отговаря за цялостната подготовка на ръководените от него докторанти и контролира изпълнението на индивидуалните планове.

По 2.1.4. В доклада-самооценка е отразен анализ на пазара на труда, основан на контакти с потенциални работодатели и заключенията на национални и международни проучвания относно развитието на науката и пазара на труда. При разработването на докторската програма са взети предвид следните фактори: анализ на възможните работни места, основани на изводи от разговори с потенциални работодатели, заключенията на национални и международни проучвания относно развитието на науката и пазара на труда. Проучват се данните от сайта на Националния статистически институт (следните раздели: Образование и учене през целия живот; Пазар на труда; Население: демография, миграция и прогнози). Прави се задълбочен анализ на тези фактори.

По 2.1.5. Направен е сравнителен анализ на учебните планове на ДП във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ с тези на конкурентните ВУ: СУ „Св. Климент Охридски“, ЮЗУ „Неофит Рилски“, ПУ „Паисий Хилендарски“, ШУ „Епископ Константин Преславски“ .

В международен план се поддържат сътрудничества с университети партньори по програми за академична мобилност. Осъществен е преподавателски обмен по програма „Еразъм+“ в Испания и Индия. Познаването на конкурентната среда и базирането на обучението върху основата на европейската система за натрупване и трансфер на кредити е добра предпоставка за мобилност на докторантите по програмата, както на национално, така и на международно ниво.

През отчетния период двама докторанти в програмата са осъществили мобилности в чужбина: Цветелинка Иванова (07-08.2019 г. в Испания) и Силвия Ганева (12-18.01.2020 г. в Индия).

По 2.1.6. Процедурите за наблюдение, контрол и оценка на документацията за прием и обучение на докторантите се осъществяват съобразно действащата нормативна база на учебното заведение, съгласно Правилник за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

Във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ функционира система за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с докторските програми. За всеки докторант се открива и се поддържа досие в отдел „Докторанти“. Към настоящия момент този отдел функционира в рамките на дирекция „Научна, проектна и библиотечно-издателска дейност“. Основна цел на дирекция „Научна, проектна и библиотечно-издателска дейност“ е развитието и стимулирането на научноизследователската и художествено-творческата дейност във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“.

Отдел „Докторанти“ координира и контролира дейностите, свързани с приема и обучението на докторанти и защитата на дисертационни трудове за придобиване на ОНС „доктор“ и НС „доктор на науките“ във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. Дейността му се осъществява в съответствие със Закона за висшето образование, Закона за развитие на академичния състав и Правилника към него, Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ, Правилника за придобиване на научните степени във ВТУ и други нормативни актове, свързани с пряката работа на отдела. Документацията, удостоверяваща резултатите от атестиранията на докторантите, резултатите от положените изпити, документи, удостоверяващи промените в положението се съхраняват в досието на всеки докторант в отдела.

Поддържа се и архив със защитените дисертации и авторефератите към тях.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1:

- Докторската програма е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката и има ясно изразени очаквани резултати.
- В обучаващото звено има организация и стандарти за разработване, одобрение и прилагане на учебната документация, която периодично се анализира и обновява със задължителното съдействие на докторантите, потребители на кадри и други заинтересовани страни.
- Докторската програма е представена в ясна документация, която задава устойчиви цели и задачи на образователната и научната художествено-творческа и спортната дейност, обвързани с докторската програма.
- При разработването на докторската програма се прави анализ на възможните работни места чрез разговори с потенциални работодатели и от заключенията на национални и международни проучвания.
- Докторската програма е съвместима (сравнима) с аналогични програми на други ВУ в България, позволяваща професионална мобилност на докторантите.
- Във ВТУ са разработени специфични процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с ДП.

Стандарт 3 „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 3.1. „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд“

По 3.1.1. Според актуалния **Правилник за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“** (м.април 2017г.) обучението на докторантите включва следните дейности по силата на чл. 30. ал.1:

1. Посещение и участие в работата на курсове (семинари, тюториали от докторско ниво);
2. Изпити по определени специални дисциплини (докторантски минимум);
3. Научноизследователска (художественотворческа) дейност;
4. Преподавателска и/или експертна дейност;
5. Участие в научни форуми (национални и/или международни);
6. Защита на докторска дисертация.

Според обновения към м. май 2021 г. **Правилник за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“** по силата на чл. 29, ал. 1 се потвърждават посочените шест дейности, като дейност 6 се допълва с Решение на АС № 9 от 17.09.2018 г. и в нея се включва разработване и защита на докторска дисертация.

В процеса на обучението на докторантите и в хода на всички етапи от докторантурата, с превес на изследователски задачи (в теоретични практически аспект), се създават оптимални условия за повишаване равнището на **мотивацията, самоанализа и ангажираността** на докторанта в процеса на обучение. Образователният процес за всеки от докторантите се планира персонално в съответствие с продължителността на докторантурата. Изпълнението на индивидуалния учебен план е задължително условие за явяване на докторанта на предварителна и публична защита на докторския труд и за присъждането на ОНС “доктор” по научната специалност. Груповият учебен план и неговата индивидуализация според потребностите на конкретния докторант гарантира и приложението на различни форми на обучение.

Преподавателската дейност има задължителен характер за всички докторанти в редовна форма на обучение. Преподавателската дейност на докторанта е с годишен хорариум до **60** часа упражнения. Ако годишната преподавателска натовареност е над 60 часа, тя се заплаща. При възможност, преподавателска дейност се възлага и на задочните докторанти и докторантите на самостоятелна подготовка. Това е форма на практическо обучение, при което се ползват проблемно-ситуационни методи. Обучението на докторантите се осъществява в духа на съвременните **форми и методи**, а именно индивидуален подход в рамките на единна система от критерии и изисквания, многоаспектност на дейностите и изявите, подсигуриране на участие в учебния процес на катедрата и в научни форуми, които гарантират пряк достъп до съвременните научни и педагогически постижения в сферата на методиката на обучение по технологии и предприемачество и нейната специфика в детската градина и началното училище. Надграждането на теоретико-емпиричната подготовка на докторантите се осъществява чрез **Докторантското училище** на Университета.

По 3.1.2. Обучението на докторантите се осъществява в **индивидуални и колективни форми** при перманентен контрол от страна на научния ръководител, ръководителя на катедра и първичното звено за съблюдаване на индивидуалния план. До м. април, 2017 г. учебно-преподавателската дейност на докторанта включва посещение и участие в лекции и упражнения по задължителни (задължителни общоуниверситетски дисциплини и задължителни дисциплини по професионални направления) и избираеми дисциплини.

Задължителните общоуниверситетски дисциплини запознават докторантите с правната уредба на ОКС „доктор” и им дават специализирани знания. Задължителните дисциплини по професионални направления задълбочават познанието в конкретната научна сфера – областите на познание по технологии и предприемачество, и развиват способностите на докторантите да провеждат научни изследвания на високо методическо и технологично ниво в съответствие с изискванията на съответното професионално направление, както и

способността им да излагат достигнатите научни резултати в научно издържана и достъпна форма на добър български или чужд език.

Избираемите дисциплини създават благоприятни предпоставки за ефикасното навлизане на докторантите в специфичната научна среда на съответната специалност. В най-новите учебни планове в духа на тенденцията към ясна профилираност, индивидуалност и активност на прякото обучаващо звено е завишена ролята на задължителните дисциплини в ДП „Методика на обучението по технологии и предприемачество“, обучението по които се обезпечават от Педагогическия факултет и катедрите „Предучилищна педагогика“, „Начална училищна педагогика“ и „Педагогика“.

В целия процес научният ръководител има постоянен пряк контрол над изпълнението на индивидуалния учебен план на докторанта. Основното научно звено предлага научен ръководител на докторанта, а факултетният съвет го утвърждава. Докторантът полага изпити по научната специалност и в други профилирани области, имащи значение при разработката на дисертационния труд (т. нар. **докторантски минимуми**), както и други изпити по индивидуалния учебен план (ИУП). Докторантът се счита за положил успешно изпита, когато е получил оценка поне много добър (4.50).

При разработването на индивидуалния учебен план на докторанта по дадена научна специалност се определят конкретните избираеми и факултативни учебни дисциплини, вписват се наименованията им, определя се хорариумът и кредитите, присъждани за учебна дейност на докторанта. Спазва се изискването на ВТУ за **30** кредита учебна дейност и **15** кредита за преподавателска дейност. Докторантът може да изучава факултативно и всяка учебна дисциплина, включена в докторантските програми на ВТУ, независимо от факултета, организиращ обучението.

Докторантите, които са се обучавали в докторската програма „**Методика на обучението по технологии и предприемачество**“ за периода 2017-2022 г., са преминали както индивидуални, така и колективни форми на обучение при контрол от страна на научните ръководители. Броят на докторантите, участвали в индивидуална форма на обучение е **5-ма** докторанти. Броят на докторантите, включени във колективни форми на обучение е **5-ма** докторанти. Към най-често използваните **индивидуални форми на учебна работа** се отнасят: консултации с научния ръководител; асистираща дейност за подпомагане на учебни курсове в помощ на титуляра (подготвят се варианти на семинари и тренинги по различни проблеми, подготвят се учебни ресурси като тестове, схеми, таблици и др.; разработват се учебни задачи и компютърни презентации, проверяват се студентски разработки, подготвят се рецензии на курсови и/или дипломни работи и др.); ръководството и оценяването на курсови разработки на студенти, участие във форми на проектно обучение на студенти и др.

Към **колективните форми на учебна работа** се отнасят: задължителни и допълнителни учебни дисциплини, докторантски училища, семинари, научни дискусии и представяне на достиженията на докторанта на вътрешноуниверситетски, национални и международни научни форуми.

При избираеми дисциплини, предпочетени от повече докторанти, обучението е **групово**. Групово е обучението и по задължителните дисциплини в различните версии на учебните планове. Условия за организиране и развитие на изследователската дейност на докторантите предлага докторантско училище към университета. През 2019 г. е издаден докторантският сборник „Младите изследователи в дигиталния свят“. Групова форма на обучение предлага и факултетският клуб „Млад изследовател“, основан през 2020 г. Основна цел на клуба е повишаване на изследователската компетентност на студенти и докторанти на факултета в областта на педагогиката и педагогическите изследвания. Лектори в клуба са проф. Майкъл Байрам от Университета в гр. Дърам, Обединено Кралство, проф. д-р Бончо Господинов от СУ. Ръководител на клуб „Млад изследовател“ е доц. д-р Дияна Димитрова. За груповата форма на обучение е възприета ежегодната докторантска сесия на Педагогическия факултет, както и организацията и участието на докторанти във всички научни прояви във факултета. Докторантите имат възможност да представят своите постижения в

научноизследователската работа на научните сесии за докторанти. В Педагогическия факултет те се провеждат през м. април всяка година пред жури, в което присъства по едно хабилитирано лице от всяка катедра, както и всички научни ръководители. Форумите за докторанти, организирани от Педагогическия факултет, са изключително успешна лаборатория за групово обучение и повишаване на компетентностите. Научната докторантска сесия изпълнява и друга важна роля в процеса на докторантурата, в този форум се осъществява най-пряко групова подготовка на докторантите за бъдещата им публична защита.

По 3.1.3. В хода на изпълнението на докторската програма се преминава през всички основни етапи в подготовка на един дисертационния труд като периодично докторантите споделят пред КС резултатите от изследователската си дейност. Научноизследователска дейност на докторантите за периода е отразена в работа по дисертационния труд – **5-ма докторанти**, реализиращи дейността си съобразно индивидуалния план. Няма докторанти, изоставящи поради различни причини. За изтеклия период на акредитация са осъществени съответните атестационни оценки на петимата докторанти, обучаващи се в докторската програма **„Методика на обучението по технологии и предприемачество“**.

Отчитането на резултатите от работата на докторантите и контрола на качеството на дейността се осъществява периодично пред катедрените съвети по заложените дейности в учебния план. Докторантите отчитат дейностите си, като представят реални продукти от тях (статии, доклади, програми от участия в конференции, сертификати, грамоти и др.). Научното звено обсъжда резултатите и дава оценка на тяхната дейност. Докторантите се атестират от Факултетния съвет в края на всяка година на докторантурата. Документацията, удостоверяваща резултатите, се съхранява в досието на всеки докторант в отдел **„Докторанти“**.

При атестация докторантите представят пред Катедрения съвет на обучаващата катедра годишен отчет за извършените дейности, който съдържа научна част (докладване на получените резултати от изследователската работа) и отчет за изпълнението на ИУП. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторантите пред КС. Редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие, като представят пред Декана доклад за изпълнението на ИУП, към който се прилагат отчет за работата, извършена по дисертационния труд или докторския минимум, заверен от научния ръководител и подкрепен с доказателствен материал, както и отчет за преподавателската работа, заверен от ръководителя на катедрата.

По 3.1.4. Докторантите предварително се информират от научните ръководители за критериите за оценка на работата им през различните етапи на подготовката. Оценяването на качеството на подготовката на докторанта се осъществява от **научния ръководител и Катедрения съвет**.

В края на всяка календарна година научното звено обсъжда и приема отчета на докторанта за изпълнението на индивидуалния план. Научният ръководител предлага оценка за работата на докторанта (много добра, добра, задоволителна, незадоволителна), а КС я обсъжда и предлага за утвърждаване на ФС. Научният ръководител и Катедреният съвет формулират препоръки за бъдещата работа на докторанта (с възможност за отстраняване на пропуски при незадоволителна оценка).

Оценяването на докторантите се реализира и при представяне на индивидуалните им отчети при спазване на предварително уточнените параметри заложен в индивидуалните планове на докторантите. На основата на представените отчети на докторантите (за срок от 3 месеца или за 1 година), когато се извършва комплексната годишна атестация на докторантите, оценката се утвърждава от ФС на Педагогическия факултет. Процедурата по атестация и критериите за оценка са регламентирани в Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

По 3.1.5. Във ВУ съществуват **Вътрешни правила за отчитане на сигнали за корупция**, приети от АС на ВТУ на 21.11.2016 г. На сайта на ВТУ в рубриката „Антикорупция“ е създадена и пощенска кутия: anticorruption@uni-vt.bg, за връзка със

заинтересованите страни, а в рубриката „Качество“, в страницата „Анкетни карти“ на „Анкетни проучвания“ е публикувана анкетната карта за антикорупционна среда, която може да се попълва целогодишно при свободен достъп от обучаващи се студенти/докторанти (<https://is.gd/wnXLpv>).

Организацията на дейността свързана със сигнали и жалби на студенти и докторанти включва: Комисия по етика на ВТУ, Контролен съвет на ВТУ и Студентски съвет на ВТУ. Сигнали и жалби на докторанти до Комисията по етика се подават при нарушаване на Етичния кодекс на работещите във ВТУ. Според спецификата на жалбата докторантите могат да се обръщат и към Контролния съвет на ВТУ, както и към Студентския съвет към ВТУ. Жалби, въпроси и питання на докторанти могат да бъдат внасяни и в Общото събрание, ФС и КС на ФФ и ПФ.

През периода 2017-2022 г. не са постъпили жалби от докторанти от ДП „**Методика на обучението по технологии и предприемачество**“ на общоуниверситетско ниво, на ниво ФФ и ПФ и катедри „Методика на езиковото и литературно обучение и литературознание“ и „Начална училищна педагогика“.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1:

- ЕГ установи, че подготовката на докторантите се реализира чрез съвременни образователни форми и методи и при използване научните постижения по докторската програма.
- В хода на проверката се установи, че докторантите се обучават посредством различни индивидуални, колективни и групови форми при контрол от страна на научния ръководител за съблюдаване на индивидуалния план.
- Анализът на наличната информация доказва, че докторантите изпълняват всички основни етапи в подготовка на дисертационния си труд, като периодично докладват пред семинар на обучаващото звено резултатите от изследователската си дейност.
- В доклада-самооценка са налице факти, доказващи използването на ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите.
- В обучаващото звено съществуват правила и комисия за разглеждане на жалби от докторанти, но през отчетния период не са постъпвали жалби.

Стандарт 4 „Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 4.1. „Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.“

По 4.1.1. Приемът и обучението на докторантите включително по ДП „**Методика на обучението по технологии и предприемачество**“, е в съответствие със законовите изисквания (ЗВО, ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и др.). ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ разработва, утвърждава и публикува вътрешноуниверситетски наредби, правилници, правила и инструкции за прием, обучение, развитие, дипломиране и реализация на докторантите. Цялостната система за ориентация, селекция и прием на докторанти във ВУ се вписва в действащата нормативна уредба, а програмата за оценка и управление на качеството на докторантската подготовка съдейства за ефективното ръководство на целия процес по приемане и обучение на тези кадри. Съгласно националната нормативна рамка и вътрешно-университетските правилници и процедури е създадена ефективна система за прием, обучение и реализация на обучаваните, която обхваща целия „жизнен цикъл“. Университетът ежегодно, **до края на м. юни**, обявява конкурс за прием и обучение на докторанти, съобразно утвърденото разпределение. Конкурсът се обявява в „Държавен вестник“ и на интернет страницата на Университета.

В докторска програма по научната специалност „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ се предвижда прием в редовна, задочна и самостоятелна форма на обучение.

Цялостния процес от допускането на кандидатите до участие в конкурса до записването в докторантура се осъществява на основата на приетата нормативна база. Във ВТУ е създадена Централна комисия по приема, чийто членове се утвърждават със заповед на Ректора.

За периода 2017-2022 г. по направлението са зачислени и обучавани общо **четирима** докторанти, всички в редовна форма на обучение: Силвия Ганева, Цветелинка Иванова, Даяна Бойкова, Милена Миланова.

Броят на успешно защитилите докторанти през периода е **един**. Докторант Марияна Колева, зачислена в предходния период, е защитила дисертационния си труд през 2017 г.

Марияна Колева е зачислена на 01.12.2012 г. в редовна форма на обучение със срок 3 години. Понастоящем г-жа М. Колева работи като директор на две ДГ и като хоноруван преподавател в катедра „Предучилищна педагогика“ на студенти в ОКС „бакалавър“.

Изградената система за ориентация, селекция и прием на докторанти в Педагогическия факултет се вписва в действащата нормативна уредба, ориентирана е към съвременни решения и има перманентна амбициозна цел – да подбира и подготвя в третото – докторантско равнище, най-изявените студенти с висока мотивация и афинитет към научните изследвания и с доказани качества. Създадената програма на Факултета за оценка и управление на качеството на подготовката на докторанти съдейства за ефективното ръководство на целия процес по приемане и обучение на тези кадри.

По 4.1.2. ВТУ създава реална възможност за активно участие на докторантите в проектно ориентирани дейности под научното ръководство на хабилитирани преподаватели. Ръководството на Педагогическия факултет своевременно информира докторантите за възможностите и съответните изисквания за участие в научноизследователски екипи по проектите, финансирани от МОН. През акредитационния период докторантите по „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ участват общо в **2** научноизследователски проекта, от които 1 (един) национален и 1 (един) университетски. Приложен е поименен списък на всички студенти и докторанти, участвали в конкретните проекти.

В отчетния период докторант Милена Миланова е участвала в проект по националната програма на МОН „Успяваме заедно“, изпълнявана на територията на Република България през учебната 2019-2020 г. Докторант Даяна Бойкова участва активно в проекта на катедра „Педагогика“ „Млад изследовател“ през учебните 2020-2021 г. и 2021-2022 г. Относителният дял на докторантите, участвали и участващи в различни научни проекти е **40%** (двама от петима докторанти).

По 4.1.3. ВУ осигурява възможности и подкрепа на докторантите за участие в национални и международни научни форуми и за обучение в чуждестранни висши училища чрез програмата за академичен обмен „Еразъм +“.

Една от водещите цели в **Стратегията за развитие** на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ за периода 2017-2025 г. и **План за действие по мерките на Стратегията** е разширяване на международната дейност и ускоряване на международната академична интеграция на ВТУ. Благодарение на успешната си международна дейност Великотърновският университет е предпочитан партньор от редица университети в чужбина. Стратегията за развитие на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е в съответствие с актуалните европейски и национални политики за висше образование с хоризонт до 2025 г.

Докторантите на Педагогическия факултет на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ имат възможност да реализират ежегодно мобилности по програма „Еразъм+“ на Европейската общност, които се финансират по договори на Университета с Националната агенция – Център за развитие на човешките ресурси и с Еразъм консорциум, представляван от АПАО. През отчетния период има успешно реализирани **две** международни мобилности на докторанти по докторската програма. През отчетния период **двама**

докторанти са реализирана мобилност по програма „Еразъм+“ - в Испания и в Индия. Резултатите от изследванията на докторантите се публикуват и на сайта на ВУ.

Всички докторанти участват перманентно в заседанията на съответните катедри и имат възможност да се информират за предстоящи научни събития, кръгли маси, конференции, форуми и др. Във ВТУ е създадена ясна структура и организация за участие на докторантите във факултетски, университетски и извънуниверситетски научни форуми. Участието на докторантите от ДП „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ е ясно доказателство за благоприятните условия за изследователска и научна дейност, които им предоставя ВТУ и в частност Педагогическият факултет.

Освен в университетските издания, членовете на академичния състав и докторантите, обучаващи се в докторската програма, публикуват своите трудове и в редица български и чуждестранни реномирани специализирани издания и списания.

За отчетния период докторантите от специалност „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ имат общо **14** бр.публикации основно в научното списание „Педагогически алманах“ – издание на Педагогическия факултет на ВТУ и на **Трудове на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”**., с които успешно представят изследователските си търсения и апробирането на експериментални модели и тематични полета, които изследват.

По 4.1.4. Във ВУ е създадена административна система за регистриране хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти. Университетът поддържа и съхранява собствена база данни за докторантите чрез своя **отдел „Докторанти“**. На всеки зачислен докторант в отдела се разкрива лично дело, в което се прилагат материалите и документите, отнасящи се до приема, статуса, положените изпити, работата на докторанта, подготовката на дисертационния труд и др. Копие от това дело се съхранява и в съответната катедра.

През отчетния период по докторската програма „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ са обучавани **общо 5** докторанти. Всички те се обучават в редовна форма на обучение. От **обучаваните докторанти 1** е защитил успешно и е получил ОНС „доктор. Отчисление с право на защита са **2 (двама)**.

През текущата година обучаващото звено е обявило конкурс за докторанти по тази докторската програма.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1:

- Обучаващото звено осигурява процедури и практика за последователно прилагане на предварително определени и публикувани наредби, които обхващат всички етапи на „жизнения цикъл“ на докторанта, напр. прием, развитие, признаване на срокове на обучение и дипломирането на докторантите.
- Данните от доклада-самооценка потвърждават констатацията, че в обучаващото звено са създадени правила и са осигурени възможности за включване на докторантите в изпълнението на изследователски проекти.
- Докторската програма предлага възможности за мобилност по „Еразъм+“ – двама докторанти са осъществили мобилност в Испания и Индия.
- В хода на проверката се установи, че във ВТУ е създадена административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти. През последните 5 години са обучавани 5 докторанти, един от тях е защитил докторат, двама продължават обучението си и двама са отчислени с право на защита. Делът на редовните докторанти спрямо общия брой докторанти е 100% - съществува само редовна форма за обучение на докторантите.

Стандарт 5 „Преподавателски състав“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 5.1. „Висшето училище има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията“

По 5.1.1. Във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Педагогически факултет **съществува** политика, както и конкретни и прозрачни процедури, свързани с осигуряване на качествен академичен състав за подготовка на докторанти в докторската програма „Методика на обучението по технологии и предприемачество“, достъпни на сайта на ВТУ.

Ежегодно **се прави** преглед на професионалните компетенции на академичния състав с оглед обявяване на конкурси за докторанти в докторските програми към факултета, съобразно нуждите и законовите изисквания. Във Великотърновския университет е изградена и съществува **Система за оценка на приноса на академичния състав** в учебната, научноизследователската, художественотворческата дейност.

Подготовката на докторантите в ДП „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ в Педагогическия факултет се осъществява от **6** хабилитирани преподаватели на ОТД в **обучаващото звено – Катедри „Предучилищна педагогика“, „Начална училищна педагогика“ и „Педагогика“**. През периода на акредитация 2017-2022 година са работили общо **7** хабилитирани преподаватели, от които **5** преподаватели от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... и **2** преподаватели по професионално направление 1.2. „Педагогика“.

Към настоящия момент на ОТД в катедри „Предучилищна педагогика“, „Начална училищна педагогика“, и „Педагогика“ са **2** хабилитирани преподаватели с квалификация в областта на ДП – **2-ма** доценти, чиято квалификация е в ПН 1.3. Педагогика на обучението по...

Няма нехабилитирани членове на академичния състав с образователна и научна степен „доктор“, чиято квалификация е в областта на докторската програма.

По 5.1.2. През изминалия период всички преподаватели от обучаващото звено в катедри „Предучилищна педагогика“, „Начална училищна педагогика“, и „Педагогика“ са участвали в **6** научни форуми като от тях **3** са национални и **3** международни.

Преподавателите, квалифицирани в областта на докторската програма (**доц. Катя Николова и доц. Емил Бузов**), имат общо **23 бр. участия в научни форуми**, от които **19 с национално участие** и **4 с международно участие**. Прегледът на тематиката на публикациите на тези преподаватели с квалификация в областта на докторската програма през изминалия период, потвърждава съдържателната им насоченост върху проблематиката на ДП.

Данните за публикационната активност на преподавателите на ОТД в обучаващите звена: **катедра „Предучилищна педагогика“, катедра „Начална училищна педагогика“ и катедра „Педагогика“** са следните: общият брой публикации за акредитирания период е **132 бр.** От тях **монографиите са общо 9 бр., учебниците са 1 бр., учебните помагала са 19 бр., статиите у нас са 97 бр., а публикуваните в чужбина са 6 бр.** Общият брой публикации в реферирани, индексирани и с импакт фактор/ранг издания е **5 бр., от които 5 бр. у нас и 0 бр.** в чужбина. Относителният дял на публикациите на преподавателите в обучаващите звена в реферирани научни списания и сборници през последните 5 години спрямо общия брой публикации е **3,8%.**

Относителният дял на публикациите с импакт фактор и/или импакт ранг на преподавателите в обучаващото звено на ОТД спрямо общия брой на публикациите **3,8%.**

Цитиранията в реферирани научни списания и сборници е **8 бр.** Средната стойност на броя цитирания на един преподавател в обучаващите звена катедра „Предучилищна педагогика“, катедра „Начална училищна педагогика“ и катедра „Педагогика“ на ОТД, през последните 5 г. е **1,14 бр.**

Данните за публикационната активност на преподавателите, квалифицирани в областта на докторската програма „Методика на обучението по технологии и предприемачество“), са следните: общ брой публикации за акредитирания период **2017-2022 г. са 35 бр.** От тях **2 бр. са монографии, 8 бр. са учебни помагала, 24 бр. са статии и доклади у нас, 1 бр. е доклад в чужбина.** Публикациите в реферирани, индексирани и с импакт фактор/ранг издания са **1 бр. у нас.** Относителният дял на публикациите на преподавателите, квалифицирани в областта на ДП в реферирани научни списания и сборници през последните 5 години спрямо общия

брой е **1 бр. - 2,9%** относителен дял от **общия брой публикации**. Относителният дял на публикациите с импакт фактор и/или импакт ранг на преподавателите, квалифицирани в ДП спрямо общия брой на публикациите е **1 бр., т.е. 2,9%**. **Няма цитирания в реферирани научни списания и сборници от преподавателите, квалифицирани в областта на ДП „Методика на обучението по технологии и предприемачество“.**

Професионалната характеристика на преподавателите от катедрите **„Предучилищна педагогика“**, **„Начална училищна педагогика“** и **„Педагогика“**, обучаващи докторанти в ДП **„Методика на обучението по технологии и предприемачество“**, се допълва и от участието им в научноизследователски, образователни и художественотворчески проекти.

Общият брой на участията в проекти на преподавателите от обучаващите звена е **22 бр.** - съответно в **6 бр.** участия в международни проекти, което е **27% от общия брой участия; 16 бр. участия** в национални и вътрешноуниверситетски проекти, което е **72% от общия брой участия**. Общият брой на проектите е **18 бр.** От тях у нас са проведени **13 бр. – 72% от общия брой проекти; 5 бр.** са в чужбина – **28% от общия брой проекти**.

Вътрешноуниверситетските проекти са 9 бр. – 50% от общия брой проекти. Националните проекти са 5 бр. – 28% от общия брой проекти. Общият брой преподаватели, участвали в национални и международни проекти, е **6 бр.** Относителният дял на преподавателите от обучаващите звена, участвали в национални и международни проекти през последните 5 г. е **86%**.

Общият брой на участията в проекти на преподавателите, квалифицирани в областта на докторската програма е **11 бр. – съответно 7 участия в международни проекти – 64% от общия брой участия** в проекти, и **4 участия в национални проекти – 36% от общия брой участия**. Общият брой на проектите е **9 бр.** От тях международните проекти са по програма „Еразъм +“ и са общо **6 бр. – 67% от общия брой**. Националните проекти са **1 бр. – 11% от общия брой**. Вътрешноуниверситетските проекти са **2 бр. – 22% от общия брой**. Относителният дял на преподавателите, квалифицирани в областта на докторската програма, участвали в национални и международни проекти през последните 5 г. е **2 бр. преподаватели - 67% от общия брой преподаватели**.

Броят защитили докторанти през последните 5 г. на 1 хабилитиран преподавател, квалифициран в областта на докторската програма е **0,33 бр.**

Преподавателите от катедри **„Предучилищна педагогика“**, **„Начална училищна педагогика“**, и **„Педагогика“**, обучаващи докторанти в ДП, са обект на атестиране, осъществявано по съответните процедури и критерии на ВТУ, които са отразени в **Правилник за атестиране на академичния състав**. За акредитирания период са атестирани **2 преподаватели** от обучаващото звено.

По 5.1.3. ВТУ има опит като образователен и научен център в областта на педагогиката. Университетът има опит в обучението по ОНС „доктор“ по акредитираната програма в ПН 1.3. Педагогика на обучението по.... През оценявания период **1 докторант** успешно е защитил дисертационния си труд, а **2-ма** са отписани с право на защита.

Доказателство за квалификацията на академичния състав на обучаващото звено е и експертната и консултантската дейност, която то осъществява. Преподавателите от катедри **„Предучилищна педагогика“**, **„Начална училищна педагогика“**, и **„Педагогика“**, обучаващи докторанти в ДП, участват в оценъчно-експертна дейност като членове на научни журита в конкурси за присъждане на научни степени и заемане на академични длъжности във ВТУ и други университети в страната. Реализира се съвместна дейност с МОН, регионални управления по образование, с базовите институции и училища, неправителствени организации и институции. Преподавателите участват като лектори и обучители на педагогически специалисти, имат и участия в международни проекти, семинари, кръгли маси и др. Докторантите, които в момента се обучават в катедри **„Предучилищна педагогика“**, **„Начална училищна педагогика“**, и **„Педагогика“** изразяват положителното си мнение за процеса на работа с тях и удовлетвореността от качеството на работа на преподавателите. При атестирането на всеки преподавател особено внимание се отделя на резултатите от

проведените анкети с докторантите. (<http://anketi.uni-vt.bg/?108>). Няма данни за броя на проведените анкети с докторантите от ДП.

Обучаващото звено подкрепя изследователската работа на докторантите.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1:

- В обучаващото звено на ДП подготовката на докторантите се осъществява от **двама хабилитирани преподаватели с необходимия профил** и с доказана квалификация в областта на докторската програма. Единият от тях не е член на обучаващото звено, а именните катедри.
- Обучаващото звено разполага с **четири академични преподаватели на основен трудов договор**, чиито квалификация и професионален опит осигуряват продуктивна академична среда за научни изследвания. Единият преподавател е по чужд език. В академичния състав, осигуряващ докторската програма е включен **един професор, който не е на основен трудов договор**.
- През отчетния период в основното звено от обучаваните петима докторанти **един** е успешно защитил докторат.
- Броят защитили докторанти през последните 5 г. на 1 хабилитиран преподавател, квалифициран в областта на докторската програма „Методика на обучението по технологии и предприемачество“, е **0,33 бр.**
- За 2022 година **няма приет докторант** за обучение по тази докторска програма, независимо, че е обявен конкурс.

Стандарт 6 „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 6.1. „Висшето училище развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художественотворческата и спортна дейности.“

По 6.1.1. Във ВТУ е налице достатъчна съвременна материална база и оборудване, както е и изградена информационна система. Значително е разширен достъпът до актуалната научна и образователна информация, създадени са начални бази данни за академичния състав и за обучаваните докторанти.

Докторантите могат да ползват и чуждоезиковите библиотечно-информационни и културно-информационни центрове, като Британски и ирландски библиотечно-информационен център, Франкофонски център за документация и информация, Немски библиотечно-информационен център, Гръцки център, ОКЦ „Балкани“, Американска библиотека, Център за арабски език и култура, Руски културно-информационен център, Институт „Конфуций“ и др.

На този етап читалните на Централната библиотека, факултетските библиотеки и библиотечно-информационните и културни центрове на ВТУ разполагат с **660** работни места, като броят на работните места в Единната библиотечна информационна система на 100 студента е 6,50. Осигурени са възможности за отдалечено търсене и заявки по каталозите на библиотеките в Университета.

Информационни средства на студентите са различните сайтове на факултетите на ВТУ и сайта на Великотърновски университет, в който се публикува актуална информация за конкурси, обяви за научни форуми и т.н. В аудиториите и специализираните кабинети, използвани за обучението на студенти и докторанти, са налични **76** броя компютри, свързани с университетската мрежа, високоскоростен интернет.

Материалната база е достатъчна в количествено отношение, като непрекъснато повишава и своите качествени параметри. За периода 2018-2022 година учебните зали на Педагогически факултет са оборудвани с още **10 бр.** компютърни конфигурации. За обучението на специалностите от направлението са осигурени още **2 бр.** интерактивни дъски, **8** мултимедийни устройства, **1 бр.** магнитна дъска, **1 бр.** магнитна въртяща се дъска, **8** копирни

устройства. Всички учебни зали и кабинети са оборудвани с бели дъски за писане и проектиране.

Благодарение на постоянния достъп на интернет на територията на факултета, докторантите използват системно информацията, предоставена на сайта на ВТУ.

По 6.1.2. Докторантските разработки по професионално направление Педагогика на обучението по..., научна специалност „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ принципно не се нуждаят от специално финансиране, тъй като педагогическите експерименти се залагат според институцията, в която докторантът работи или има изградени професионални контакти. Това е благоприятен фактор, който не изисква подsigуряване на средства за специални разходи.

През отчетния период докторантските разработки се осъществяват безпроблемно и не е забелязана тенденция за необходимост от допълнително финансиране и от недостиг на материално-техническа база. Научните изследвания на докторантите се провеждат в базови училища: ОУ „Бачо Киро“, СУ „Ем. Станев“, СУ „Вела Благоева“, град В. Търново.

По 6.1.3. Информационната осигуреност е условие за добра обучаваща и изследователска среда. Докторантите имат достъп до научни издания, справочници, екземпляри от всички академични издания – сборници с материали от конференции, годишници и др. Централната университетска библиотека разполага с общ библиотечен фонд от **366 649** тома, между които от особена ценност за конкретните изследователски цели са: специализирана литература; периодика (общо) – **39 116** тома, обхващаща около **100** периодични издания. В Централната университетска библиотека се получават основните периодични издания с педагогическа тематика, които са неотделима част от литературата, необходима за подготовка на докторанти. Тя е включена в системата за вътрешно и международно междубиблиотечно книгозаемане. Общата площ на библиотеката е 120 кв.м., като капацитетът е 65 места.

Всички докторанти ползват още и книжните фондове на Регионалната народна библиотека „П. Р. Славейков“ – Велико Търново. Библиотеката притежава универсален фонд от **600 000** тома литература на книжни и цифрови носители. Чрез изградената онлайн библиотека се получава достъп до електронни онлайн каталози на библиотеката, както и възможност да се изтеглят в PDF-формат различни издания и библиографии под формата на електронни книги.

По 6.1.4. Великотърновският университет дава възможност за публикуване на резултатите от научните изследвания на докторантите в своите периодични издания. В **Стратегията** за развитието на научноизследователската, художественотворческата и спортната дейности на Педагогическия факултет като първа цел е обособена научноизследователската дейност. ВУ стимулира научноизследователската дейност на докторантите, като им осигурява условия за публикуване на резултати от научноизследователската им дейност както във външни, така и в собствените си периодични издания. Общият брой на научните им публикации през оценявания период е **14**. Те са публикувани в университетски, национални и специализирани издания.

ВУ предлага разнообразни стимули, свързани с мотивацията и активността на докторантите за провеждане на научни изследвания и завършване на дисертационния им труд във времето, разписано в докторската програма.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1:

- ВТУ разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, ателиета, библиотечни места и др., създаващи академичен комфорт за работа на докторантите. Обособен е Докторантски кабинет.
- В доклада-самооценка са налице данни, потвърждаващи осигуряването и провеждането на експерименти, практики, експедиции, творчески командировки и др. дейности, необходими за подготовката на дисертационните трудове.
- Осигурен е достъп на докторантите до съответни научни издания и бази данни.

- ВТУ стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания. Установени се партньорски отношения с базови училища за изследователската дейност на докторантите.

Стандарт 7 „Управление на информацията“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 7.1. „Висшето училище има изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите.“

По 7.1.1. Във ВУ е изградена и функционира ефективна система за събиране и анализ на разнородна информация, необходима за нуждите на управлението на институцията.

Към Центъра по управление на качеството във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ функционира **Университетска комисия по управление на качеството и акредитация (УКУКА)**. За всяка учебна година тя разработва „План за дейността на университетската комисия по управление на качеството и акредитацията“. След всяко заседание на комисията се публикува Препис – извлечение от протокола на сайта на университета. Към университета е изграден и функционира **Кариерен център**. Той подпомага връзката между потребителите на кадри и възпитаниците на ВТУ – бакалаври, магистри и докторанти.

Университетът поддържа връзката със завършилите студенти и докторанти чрез **системата „Алумни“**, която е интегрирана в сайта на ВТУ. Към Педагогическия факултет е създадена и работи Факултетска комисия по акредитацията, качеството и рейтинговата система. На страницата на ВТУ редовно се публикува актуализираната информация за действащата комисия по управление на качеството за факултета. Регулярно се събира информация за удовлетвореност на докторантите от учебните ресурси и програмите по които се реализира обучението.

*Във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ редовно се провеждат проучвания за мнението на докторантите и потребители на кадри от **Университетския кариерен център**. За всяка учебна година се представя **ДОКЛАД с обобщени резултати и изводи и препоръки от анкетните проучвания**.*

Не е ясен броя на проведените анкетни проучвания за периода на акредитация. Както и предприети ли са коригиращи действия.

В обучаващото звено е налична собствена документация по управление на информацията. Налична е информация за професионалното развитие на завършилите докторанти, както и информация за поддържане на контактите.

*В отчетния период 2017-2022 г. по направлението са зачислени и обучавани общо **четирима докторанти**, всички в редовна форма на обучение. Броят на успешно защитилите докторанти през периода е **един**, зачислен в предходния период.*

По 7.1.2. В обучаващото звено е налична информация за решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав. Резултатите се обобщават и обсъждат на заседания на деканското ръководство и заинтересованите катедри.

Във ВТУ периодично се провеждат вътрешни одити по утвърден график от Звеното по Акредитация по ПР 1-01. За периода на акредитация са проведени 4 одита, както следва – през 2016 г./2017 г. – 2, 2018 г./2019 г. – 1, 2020 г./2021 г. – 1.

Академичният съвет утвърждава годишния план за провеждане на вътрешни одити по системата за управление на качеството във Великотърновския университет за всяка учебна година.

Вътрешни одити за оценка на качеството на обучение на докторантите се провеждат ежегодно, като резултатите се представят в „Доклад от проведен вътрешен одит“. Изпълнението на годишните планове за провеждане на вътрешни одити се утвърждават с решения на АС. / Решение на АС №11 от 18.11.2019, Решение на АС №15 от 16.11.2020, Решение на АС №12 от 20.09.2021/. В резултат от проведените одити се изготвя карта с коригиращи действия.

Удовлетвореността на работодателите от подготовката на докторантите се проучва чрез срещи с работодатели, организирани в „Дни на кариерното ориентиране“. **Университетският кариерен център** периодично организира срещи с представители на работодателски организации, на които се представят възможности за трудова реализация за студенти и млади специалисти.

За изтеклия период не става ясно какъв е броят на проведените анкети с потребители на кадри.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1:

- Във ВТУ, ФФ и ПФ е изградена и функционира организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите.
- Информацията е свързана с осъществяваните процедури за одобряване и обновяване на учебната документация на ДП; развитието и успеваемостта на докторантите; удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение; учебните ресурси и наличната подкрепа за докторантите; кариерното развитие на завършилите докторанти.
- Периодично се обсъжда и огласява публично ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на обучението на докторантите от ДП **„Методика на обучението по технологии и предприемачество“**, **процедурите за актуализиране на учебната документация, учебните ресурси и подкрепата за докторантите.**

Стандарт 8 „Информация за обществеността“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 8.1. „ВУ публикува информация за: - приети документи и учебна документация на докторската програма; - решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; - решения от академични и факултетни съвети; - проведени университетски форуми с участието на докторанти.“

По 8.1.1. Публикуването на актуална информация за докторската програма, обучението и научноизследователската дейност по ДП се обезпечава основно от официалния сайт на Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“.

Системата за популяризиране на информацията за образователната и научноизследователската дейност се поддържа на университетско и на факултетно ниво. Както се вижда от предоставените данни и източници, дейността по докторската програма.

„Методика на обучението по технологии и предприемачество“ се представя публично в регионални и национални медии, както институции и партньорски и в информационни рубрики на интернет-страниците на държавни организации.

По 8.1.2. Условието и конкретните възможности за мобилност се оповестяват с помощта на специализиран раздел от официалния сайт на висшето училище. Подробна информация за програма Еразъм+, договорите за двустранно сътрудничество, условията и сроковете за кандидатстване и възможностите за реализиране на мобилности от студенти и преподаватели на Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ се публикува и на страницата на Отдел за международно и вътрешно сътрудничество.

Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ има **3** сключени между-университетски и международни договори за академична мобилност, които са публикувани и на сайта на ВТУ, като в **3-те** от тях могат да участват докторанти от докторска програма **„Методика на обучението по технологии и предприемачество“**. Има и практика на организиране и провеждане на срещи и презентации на договорите и възможностите за реализиране на мобилност, като са представени сведения за провежданите такива представяния през акредитирания период.

Във връзка с академичната мобилност на докторанти във ВУ е приета **Система за трансфер на академични кредити.**

По 8.1.3. През периода 2017-2022 година са регистрирани **6** докторантски изяви, от които в страната са **5**, а в чужбина **2** научни форуми. Публикациите на докторантите и техните

изяви на различни научни форуми в страната и в чужбина дават възможност за популяризиране на резултатите от дисертационните им изследвания сред по-широка аудитория.

Творческите изяви и дейностите на докторантите са обект на популяризиране от самото висше училище посредством публикации в средствата за масова информация, както и чрез социални мрежи и медии - Facebook, Twitter, YouTube, уебсайт на ПФ. Финансирането на участия в конференции и други форуми се осъществява от ВТУ и от ПФ.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1:

- ВТУ осигурява процедури и практика за устойчиво публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията при изследванията в областта на докторската програма.
- В сайта на ВУ се публикува информация относно програмите за мобилност на докторантите.
- Чрез докторантската мобилност и възможността за публикуване на резултатите от изследванията става възможно да се представят иновационните резултати по докторската програма пред по-широки и авторитетни международни форуми у нас и в чужбина.
- ВТУ публикува информация за приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и академичния състав; решения от академични и факултетни съвети и проведени университетски форуми с участието на докторанти.
- Докторантите от ДП „Методика на обучението по предприемачество и технологии“ имат възможност да реализират академична мобилност чрез сключените **3 междууниверситетски и международни договори.**

Стандарт 9 „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 9.1. „Регулярен мониторинг, (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии“

По 9.1.1. Академичният състав на катедри „Предучилищна педагогика“, „Начална училищна педагогика“, и „Педагогика“ актуализира работата си с докторантите по ПН 1.3. Педагогика на обучението по... в зависимост от настъпилите промени в нормативната база и потребности от практиката, както и при отчитане на новостите в науката. Това осъвременяване на докторските програми се извършва съобразно мнението на докторантите и потребителите на кадри. При подготовката за акредитация е направено проучване сред потребители на кадри. През отчетния период във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е направено актуализиране на учебната документация – учебни програми /Протокол № 3/22.05.2020 г./

Текущият мониторинг се осъществява в хода на нормалните повтарящи се дейности на ВТУ и се извършва непрекъснато в реално време, реагира динамично на променящите се условия. Осъществява се от преките ръководители по направления и дейности. Те идентифицират промените в обстоятелствата, които изискват промени в контролните дейности, в реално време и ги осъществяват на практика. Относно работата на докторантите и докторантските програми мониторингът се осъществява от дирекция „**Научна, проектна и библиотечно- издателска дейност**“ и отдел „**Докторанти**“ към нея, Центъра по управление на качеството и факултетите като първични научни звена, обучаващи докторанти.

Процедурата за осъществяване на мониторинг във ВТУ е приета като официален нормативен документ. Тя е утвърдена на заседание на АС на 21 декември 2009 г. (изм. с Решение на Академичния съвет № 7/26.07.2017 г. и е неразделна част от приетите **Вътрешни правила за финансово управление и контрол** и е достъпна на сайта на университета. Мониторингът се осъществява и при ежегодното провеждане на вътрешни одити по СУК, за което е публикувана информация в страницата на **Центъра за управление на качеството**. Работата на редовните докторанти се проследява чрез отчетите им в края на всяко тримесечие,

като представят пред декана доклад за изпълнението на ИУП, както и чрез атестирането на докторантите от ФС в края на всяка година от докторантурата.

Учебните програми за обучение на докторантите от ДП *„Методика на обучението по технологии и предприемачество“* се актуализират от титулярите на дисциплините. Всички предложения за промени и актуализиране на учебната документация се обсъждат на Катедрен съвет и се приемат при спазването на реда на вътрешната нормативна уредба на ВТУ. Промените, свързани с ГУП са утвърдени на ФС на ПФ (Протокол №7/07.06.2016).

По 9.1.2. В резултат на извършените **4** одита от Центъра за управление на качеството във Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“ и анкетни проучвания на мнението на докторантите в катедри „Предучилищна педагогика“, „Начална училищна педагогика“, „Педагогика“ се набелязват необходимите мерки, свързани с повишаване на ефективността на докторската програма.

Значим практически принос за повишаване на ефективността на докторските програми и обучението на докторантите е предоставената от университета възможност за ползване на научна информация, периодични издания, научна и справочна литература. Университетът организира научни форуми – конференции, кръгли маси и др. за представяне и обсъждане на постигнатите резултати и проблемите в съответната научна област. Докторантите на ВТУ имат възможност да се възползват от командировки у нас и в други страни, с които университетът има сключени международни договори. Докторантите от ДП са се възползвали от различни обучителни форми, лекционни курсове, персонални консултации, курсове за изучаване на чужд език, работа в различни библиотеки и научни звена в страната и чужбина. Постоянен характер имат научно-методическите обсъждания в обучаващото звено. Докторантите се подкрепят от катедрите в процеса на тяхното развитие, като им се предоставят възможности за участия в конференции, различни научни инициативи, които кореспондират с тематичните полета на техните изследователски търсения. Факултетът подсигурава ежегодни Докторантски сесии, в които журират представители на всяка катедра. Докторантът **Силвия Ганева** участва в Четвъртата докторантска научна сесия, проведена на 27.04.2017 г. с доклад на тема „В зоната на търсенето: учителят като предприемач“. Докторантът **Цветелинка Иванова** участва в Шестата докторантска научна сесия, проведена на 23.04.2019 г., като представя доклад на тема „Насърчаване на предприемаческия дух чрез дизайна на класната стая“. Докторантът **Даяна Бойкова** участва в Осмата докторантска научна сесия, проведена на 28.04.2022 г. с доклад на тема „Техническите понятия в обучението по технологии и предприемачество на учениците от трети клас“.

Новоутвърдените учебни планове са съобразени със собствения натрупан опит в изпълнението на програмата за докторантското обучение, със спецификата в методиката и методологическия подход в научните изследвания на преподавателите от обучаващите катедри, както и с развитието и промените в обучението в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в професионално направление в Професионално направление: 1.3 Педагогика на обучението по..., които неминуемо влияят на ОНС „доктор“.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1:

- ВТУ осъществява регулярен мониторинг и актуализира докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии.
- ВТУ регламентира процедури, а трите обучаващи катедри от ПФ реализират практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторска програма *„Методика на обучението по технологии и предприемачество“*.

Стандарт 10 „Циклично външно осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 10.1. „Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми“

По 10.1.1. Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ преминава през различни процедури за външно оценяване на качеството, като по този начин се осъществява периодичен преглед, анализ и самооценка относно качеството и на докторските програми. Такива са процедурата за институционална акредитация, както и в хода на подготовката за програмна акредитация на Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... Като резултат от проведената процедура за програмна акредитация на ОНС Доктор” по докторска програма **„Методика на обучението по технологии и предприемачество“**, Постоянната комисия по педагогически науки дава програмна акредитация на научната специалност „Методика на обучението по технологии и предприемачество”. Получената акредитация на 11.07.2017 година е с обща оценка по критериите на критериалната система **9,13** (девет цяло и тринадесет стотни), а срокът на акредитацията е 6 години (до 11.07.2023 година) -. Постоянната комисия формулира една препоръка с постоянен срок – „да се създадат условия за осъществяване на докторантска мобилност в чужбина“. Съобразно нея са предприети необходимите действия по изпълнението. Изготвянето в срок на САНК стриктно се съблюдава от деканското ръководство на Педагогически факултет, което следи чрез препоръки и решения отстраняването на слабости от предходна акредитация. Особено активно ръководството на факултета стимулира отделните научни звена за обявяване на нови конкурси за редовна и задочна докторантура по докторските програми. В резултат на препоръките на външни оценки, промени са направени в ДП **„Методика на обучението по технологии и предприемачество“**.

Подготовката на докладите-самооценка и на документацията по процедурите за отстраняване на слабости от предходна акредитация протичат по процедури, в съответствие със Сертифицираната система за управление на качеството - БДС EN ISO 9001: 2015.

*Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ след последната дейност по външно оценяване отчита положително напредъка по качеството на ДП **„Методика на обучението по технологии и предприемачество“**.*

Констатации за изпълнение на критерий 10.1:

- ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ циклично преминава през външно осигуряване на качеството, вкл. и на докторските програми в съответствие с ESG.
- Налични са официално приети документи на висшето училище и на научната институция, свързани с подготовката на докторанти.
- Наличен е Докладът-самооценка за акредитация на докторската програма.
- Броят на акредитираните докторски програми във ВТУ е 64, от които 11 са в професионално направление 1.3. Методика на обучението по...
- Отчита се изпълнение на препоръката от предходна процедура по акредитация на ДП **„Методика на обучението по технологии и предприемачество“**.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите от проверката по критериите 1.1. – 10.1. са основание за извеждане на силни и слаби страни, възможности и заплахи, свързани с акредитиране на ДП **„Методика на обучението по технологии и предприемачество“**:

Силни страни:

- Във Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“, Педагогически факултет е създадена система за осигуряване и оценка на качеството на обучение, която отразява политиката на развитие на висшето училище.
- ВТУ организира обучението по ДП **„Методика на обучението по технологии и предприемачество“** в съответствие със своята мисия, цели, задачи и действащото законодателство, като осъществява и периодична актуализация на вътрешните нормативни документи, които са публично представени на сайта на ВУ.

- Осъществява се взаимовръзка между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционален контекст, като институционалните документи обхващат всички етапи на „жизнения цикъл“ на докторанта, обучаван в ДП.
- Съществува организация и са налични стандарти за разработването, одобрението и прилагането на учебната документация на ДП съобразно изискванията на приети документи на университетско и факултетно ниво във ВУ.
- Във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ обучението на докторантите в ДП „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ се осъществява чрез съвременни колективни и индивидуални образователни форми и методи, които съответстват на най-новите постижения в областта на педагогическото знание.
- ВУ има сключени двустранни договори с висши училища в чужбина и успешна международна дейност, които са гаранция за бъдещи мобилности на докторантите.
- Процедурите по включване на докторантите в изследователска дейност – проекти, публикационна активност, конференции и др. форуми са прозрачни и с ясни критерии. Докторантите в ДП са стимулирани за научни изяви чрез различни форми.
- Подготовката на докторантите се осъществява от преподаватели с необходимия профил и с доказана квалификация в областта на докторската програма.
- Обучаващото звено, а именно катедрите „Предучилищна педагогика“, „Начална училищна педагогика“ и „Педагогика“, които осъществяват обучението на докторантите от ДП „Методика на обучението по технологии и предприемачество“, разполагат с много добра и съвременна материално-техническа и информационна база за провеждане на качествено обучение.
- ВТУ стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни и национални издания.
- ВТУ осигурява процедури и практика за устойчиво публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията при изследванията в областта на докторската програма.
- Във ВТУ, респективно в Педагогическия факултет, се осъществява редовен мониторинг, периодичен преглед и самооценяване, реализирано чрез вътрешни одити, които се следят от Университетската комисия по акредитация.
- ВУ периодично преминава през външно оценяване на качеството на докторските програми и има утвърдени процедури за наблюдение и контрол върху изпълнението на препоръките, дадени в резултат на тези оценявания.

Слаби страни:

- Не е достатъчно участието на докторантите в изпълнението на изследователски проекти, които за целия период на акредитация са само 2(два) - 1 (един) национален и 1 (един) университетски. Няма данни за участия в международни проекти.
- Публикациите на докторантите не са достатъчни, както и броят на изданията, в които докторантите публикуват своите изследователски проучвания.
- Не се конкретизира чрез необходимите анкети обратната връзка с потребителите на кадри и със самите докторанти относно качеството на обучението в ДП и реализацията им на пазара на труда.
- През последната учебна година е обявен конкурс за прием на докторанти в ДП, но няма кандидати.
- През отчетния период във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е направено актуализиране на учебната документация – учебните програми /Протокол № 3/22.05.2020 г./, но няма конкретна информация за актуализация на учебния план на ДП.

Възможности:

- За изяви на докторантите в национални и международни научноизследователски, образователни и други проекти и научни форуми.

- За своевременно информиране на докторантите за участие в научноизследователски екипи по проектите, финансирани от МОН или други външни източници и преминаване на специализирани обучения, които развиват личностно, академично и кариерно докторантите.
- За активно включване на докторантите в краткосрочни и дългосрочни мобилности в страната и чужбина.
- За възможностите, предоставени от ДП, за активно включване на докторантите на пазара на труда.

Заплахи:

- Не са констатирани.

Председател на ПКПНСД:.....
проф. д-р Сийка Чавдарова-Костова

V. ПРИЛОЖЕНИЯ:

Таблица 1. Списък на докторантите в докторска програма „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ за периода 2017 – 2022 г.

Име, фамилия	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантура	Тема на дисертацията	Дата на защита/срок на завършване на докторантурата
Марияна Колева	Проф. д-р Радка Гайдова	01.12.2012 г.	Редовна	„Иновативни подходи в дизайна на обучение по конструктивно-технически дейности в детската градина”	Защита на 20.10.2017 г.
Силвия Ганева	Доц. д-р Катя Николова	01.12.2016 г.	Редовна	„Формиране на предприемчивост в просоциалното поведение на учениците чрез началното технологично обучение“	Дата на отписване с право на защита: 15.12.2020 г., РД - 10 – 1902
Милена Миланова	Проф. д-р Радка Гайдова	01.12.2020 г.	Редовна	„Игрово-базирано усвояване на информационните и комуникационните технологии чрез конструиране в задължителната предучилищна подготовка“	01.12.2023 г.
Цветелинка Иванова	Доц. д-р Катя Николова	01.12.2018 г.	Редовна	„Експериментален модел на обучение в основно ниво на предприемаческата компетентност“	Дата на отписване с право на защита: 01.12.2021 г., РД-10-1232
Даяна Бойкова	Доц. д-р Катя Николова	01.12.2020 г.	Редовна	„Формиране на изследователски умения в обучението по технологии и предприемачество“	01.12.2023 г.

Таблица 2. Преподаватели на ТД в докторската програма „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ за периода 2017 – 2022 г. (Проф. д-р Радка Гайдова е на ОТД до **07.2019 г.**)

№	Звание, степен, име, фамилия	Научна специалност, по която е придобита последната академична длъжност	Титуляр на дисциплина
	Проф. д-р Радка Гайдова*	1.3.	Философия и методология на технологичното образование (Конструиране и технологии в детската градина) Компетентностен профил на технологичното образование (Конструиране и технологии в детската градина) Ранно професионално ориентиране и компетентности чрез обучението по конструиране, технологии и предприемачество Технологична култура и компетентности за професионално и кариерно развитие на личността Методология и методи на изследователската работа по технологично образование
	Доц. д-р Катя Симеонова	1.3.	Философия и методология на технологичното образование (Технологии и предприемачество в начален училищен етап) Компетентностен профил на технологичното образование (Технологии и предприемачество в начален училищен етап) Компетентност, духовност и култура чрез технологичното образование Образователни стратегии в обучението по конструиране, технологии и предприемачество

	Доц. д-р Емил Бузов	1.3.	Компетентностен профил на технологичното образование (Конструирание и технологии в детската градина) Технологична култура и компетентности за професионално и кариерно развитие на личността Образователни стратегии в обучението по конструирание, технологии и предприемачество
	доц. д-р Петя Караиванова	1.2.	Технологична култура и компетентности за професионално и кариерно развитие на личността
	Доц. д-р Дияна Димитрова	1.2.	Компетентност, духовност и култура чрез технологичното образование Методология и методи на изследователската работа по технологично образование
	Доц. д-р Силвия Тодорова	1.2.	Ранно професионално ориентиране и компетентности чрез обучението по конструирание, технологии и предприемачество
	Доц. д-р Пенка Кънева	1.3.	Чужд език

Таблица № 3: Брой публикации на преподавателите на ОТД с квалификация в областта на докторската програма „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ за периода 2017 – 2022 г.

Година	Вид научни публикации										Общ брой
	Монографии		Учебници		Учебни помагала		Студии		Статии		
	У нас	Чуж	У нас	Чуж	У нас	Чуж	У нас	Чуж	У нас	Чуж	
2016-17									2		2
2017-18					4				6		10
2018-19					4				5	1	10
2019-20									3		3
2020-21	1								2		3
2021-22	1								6		7
Общ брой за последните 5/6 години	2				8				24	1	35

Таблица № 4. Научноизследователска дейност на преподавателите на ОТД с квалификация в областта на докторската програма „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ за периода 2017 – 2022 г.

Година	Вид научноизследователска дейност											
	Брой публикации/в реферирани и индексирани издания		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни проекти		Общ брой	Средно на преп	Брой участия в научни форуми		Общ брой	Средно на преп
	У нас	Чуж			У нас	Чуж			У нас	Чуж		
2016-17	-	-	-	-	1	1	2	0,7	2	-	2	0,7
2017-18	-	-	-	-	2	1	3	1	5	1	6	2
2018-19	-	-	-	-	1	1	2	0,7	1	2	3	1
2019-20	1	-	1	0,3	-	1	1	0,3	5	1	6	2
2020-21	-	-	-	-	-	2	2	0,7	2	-	2	1
2021-22	-	-	-	-	-	1	1	0,3	4	-	4	2
Общ брой за последните 5/6 години	1	-	1	0,3	4	7	11	3,7	19	4	23	7,7

*До 2019 г. е изчислено средно за трима преподаватели на ОТД поради пенсиониране на проф. д-р Р. Гайдова през 07.2019 г. За периода 2020-2022 г. е изчислено средно за двама преподаватели на ОТД. **За целия период 2017-2022 г. е изчислено средно за трима преподаватели на ОТД.**

Таблица №5. Брой публикации на преподавателите на ОТД в обучаващите звена на докторската програма „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ за периода 2017 – 2022 г.

Година	Вид научни публикации										Общ брой
	Монографии		Учебници		Учебни помагала		Студии		Статии		
	у нас	чуж	у нас	чуж	у нас	чуж	у нас	чуж	у нас	чуж	
2016-17									13	1	14
2017-18					11				10	4	25
2018-19					8				23		31
2019-20	4								17		21
2020-21	1								15	1	17
2021-22	4		1						19		24
Общ брой за последните 5/6 години	9		1		19				97	6	132

Таблица № 6. Научноизследователска дейност на преподавателите на ОТД в обучаващите звена на докторската програма „Методика на обучението по технологии и предприемачество“ за периода 2017 – 2022

Година	Вид научноизследователска дейност											
	Брой публикации/в реферирани и индексирани издания		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни проекти		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни форуми		Общ брой	Средно на преп.
	у нас	чуж			у нас	чуж			у нас	чуж		
2016-17	1	-	1	0,1	4	-	4	0,6	9	2	11	1,6
2017-18	-	-	-	-	3	1	4	0,6	5	4	9	1,3
2018-19	-	-	-	-	2	1	3	0,4	26	1	27	3,9
2019-20	2	-	2	0,3	1	1	2	0,3	13	-	13	1,9
2020-21	1	-	1	0,2	1	2	3	0,5	9	-	9	1,5
2021-22	1	-	1	0,2	5	1	6	1	12	1	13	2,2
Общ брой за последните 5/6 години	5	-	5	0,7	16	6	22	3,1	74	8	82	11,8

*До 2019 г. е изчислено средно за седем преподаватели на ОТД поради пенсиониране на проф. д-р Р. Гайдова през 07.2019 г. За периода 2020-2022 г. е изчислено средно за шест преподаватели на ОТД. За целия период 2017-2022 г. е изчислено средно за седем преподаватели на ОТД.